

És la democràcia, estimats!

Permeteu-me que us parli en primera persona, però resto entre desconcertat i fastiguejat davant les negociacions de Junts pel Sí i la CUP. I crec que l'independentisme que representem tants ciutadans i ciutadanes d'aquest sofert país, també.

Reduir unes negociacions que haurien d'estar plantejant com fem la independència, a la disjuntiva de si el President Mas ha de tornar a ser investit o no, exaspera els qui pensàvem haver votat "independència sí" el passat 27S.

Convido a tots els implicats en aquesta negociació que facin l'intent de posar-se en la pell dels votants, dels ciutadans i ciutadanes que vàrem assumir que el 27S era un plebiscit, que vàrem votar SÍ a la independència el 27S, el 9N i a les consultes populars anteriors, a tots aquells que vàrem participar a les mobilitzacions dels últims 11 de setembre. Poseu-vos en la pell, en el cap i en el cor de tots els ciutadans i ciutadanes que pensem que aquesta oportunitat de recuperar la llibertat pot ser que no passi dues vegades per davant nostre. I ara la tenim a davant, gairebé a tocar! Aquest passat 27S els resultats van ser clars: A

favor de la independència: 72 diputats. Majoria absoluta, victòria i endavant. Triem un president i que el Govern treballi a fer-nos una nació normal del món com més aviat millor. Qui l'ha de presidir, aquest Govern? Junts pel Sí: 1.628.714 vots (39'59%), CUP: 337.794 vots (8'21%). A la vista dels vots obtinguts, el President ha de ser el candidat de Junts pel Sí, i aquest President ha de fer per governar de manera que ambdues formacions se sentin representades.

Fer una cosa diferent és no escoltar la democràcia, és mentir a aquells que hem votat SÍ, és buscar l'interès propi en lloc del comú, és pensar en el partit i no en el país. Fer una cosa diferent és perdre l'oportunitat per la qual molts hem treballat tant, per la qual tants han lluitat durant tants anys abans.

Els 27S no pot ser de cap manera un entrebanc a la independència, ben al contrari, hauria de ser l'inici d'una suma per la llibertat, d'una força imparable per construir un nou país, un país de gent honesta i lliure que visqui en pau i justícia. Com podem deixar perdre aquesta oportunitat!?

Confiem en vosaltres, estimats germans.

Ignasi Planas
President de Reagrupament

Sumari

Internacional

L'ONU i Catalunya
per Josep Sort

PÀGINA 2

Municipalisme

Rcat a l'Ajuntament de Vic
per Josep Ramon Soldevila

PÀGINA 3

Cultura

Els nostres
per Teresa Casals

PÀGINA 4

Història

La Catalunya àcrata
per Jaume Fernàndez

PÀGINA 5

Territorials

Sentit d'estat
per Ferran Pujol

PÀGINA 6

I més...

La secció habitual de llibres de Pere Torra

L'ONU i Catalunya

Unes declaracions recents del Secretari General de l'ONU, el senyor Ban-Ki Moon sobre Catalunya i el seu dret a l'autodeterminació, van aixecar una tirallonga de reaccions positives, algunes, crítiques d'altres, que convé aclarir per desfer malentesos. Abans, però, contextualitzar el cas. Les esmentades declaracions les va fer a Madrid, en ocasió del 60è aniversari de l'ingrés d'Espanya a l'ONU... I, sí, no m'he equivocat, era el 60è aniversari i no el 70è aniversari com correspondria... si Espanya n'hagués estat membre fundadora.

Però Espanya, el 1945, i això és molt important tenir-ho present, i no deixar de remarcar-ho mai, no en va ser de membre fundador, perquè en va quedar explícitament exclosa, atesa que la seva consideració d'estat filofeixista, és a dir, clarament favorable a les potències feixistes que estaven a punt de ser definitivament derrotades en la Guerra Mundial. Espanya era un estat pària, i ho va continuar sent fins que l'adveniment de la Guerra Freda li va permetre fer el salt del feixisme a proclamar-se avantguarda de l'anticomunisme. D'aquesta manera va posar-se sota l'ala protectora d'uns Estats Units en plena paranoia respecte al perill roig, sobretot a partir del moment en què els soviètics van desenvolupar la seva pròpia bomba atòmica i els comunistes xinesos van proclamar la República Popular de la Xina, tots dos esdeveniments produïts el

1949. De fet, Espanya no va ser admesa a l'ONU fins a l'any 1955, és a dir, deu anys després de la seva fundació. Hi va entrar a l'hora que la resta d'estats que durant la guerra havien col·laborat amb el nazisme, d'alguna manera o una altra: Albània, Àustria, Bulgària, Hongria, Romania, Itàlia, Finlàndia, Portugal. En definitiva, que el silenciament d'aquests deu anys de vagar per l'espai sideral, que diria aquell, és altament significatiu.

Respecte, ara sí, a les paraules del Secretari General de l'ONU, concretament: va afirmar que Catalunya no figura en la llista de les Nacions Unides de territoris no autònoms susceptibles d'exercir el dret a l'autodeterminació. I és cert. Cal dir que el Dret a l'Autodeterminació ja s'havia inclòs com un dels punts de la Carta de l'Atlàntic, aprovada el mes d'agost de 1941 i que va ser el precedent de la creació de l'ONU. En el seu punt 3, efectivament, es reconeixia que "tots els pobles tenen el dret a l'autodeterminació". Quan finalment es va constituir l'ONU, quatre anys més tard, una de les primeres decisions que es van prendre va ser elaborar una llista de territoris no autogovernats o tutelats. Aquesta llista la van fer els territoris administradors, és a dir, els que n'exercien el control. I, naturalment, no hi figurava Catalunya. Ara bé, el fet que no hi figurés Catalunya, en cap cas no vol dir que no tingui el dret a l'Autodeterminació, atès que aquest dret, com es deia en la Declaració de l'Atlàntic, es predica per a "tots els pobles",

i no només per als que figuren en la llista de l'ONU. I de fet, molts pobles han assolit la independència per la via de l'autodeterminació, sense figurar-hi. Per exemple, el cas d'Algèria, que no era pas considerada una colònia, sinó un territori metropolità i per això tampoc va figurar mai en la llista.

La conclusió és que, en la seva desesperació posterior a la seva humiliant derrota en les eleccions del 27S, els espanyols van intentar manipular les paraules del Secretari General de l'ONU, convertint-les en una arma llancívola contra la Catalunya victoriosa. Una mostra més del seu patetisme, i del seu mal perdre. Però el més bo del tema és que el Secretari General de l'ONU va apostar clarament pel diàleg i l'entesa entre "les parts". Això és, va fer el que diplomàticament s'entén com una calbotada en tota regla a l'actitud tancada per part de Madrid, del govern espanyol, de negociar res amb Catalunya, d'igual a igual, és a dir, sense imposar condicions i molt menys des de posicions de força preconcebudes. En definitiva, una nova i humiliant derrota diplomàtica d'Espanya, a la qual Ban-Ki Moon va marcar un gol per tota l'esquadra i, el que encara és més divertit, a domicili i amb el senyor Rajoy mirant-lo amb cara de beneit. És a dir, amb la que té.

Josep Sort

Rcat a l'Ajuntament de Vic

Sóc regidor de Medi Ambient i Món Rural de l'Ajuntament de Vic. Estic a l'Equip de Govern juntament amb sis companys de CDC, dos de UDC i un del PSC. La candidatura que va treure més vots va ser la coalició de l'aleshores CiU amb Rcat (nou regidors). Però es va decidir d'incorporar el regidor del PSC en favor d'una major comoditat en la governança. Tot i així, l'Equip de Govern encara no suma majoria al consistori. L'oposició està formada per cinc d'ERC, quatre de les CUP, un ICV i un PxVic. Ja ho veieu: un escenari una mica dantesco. Si ho sumem tot fa 10 d'equip de govern, 10 d'oposició d'esquerres més el Sr. Josep Anglada, fundador de Plataforma per Catalunya, ara en representació de l'ultradretana Plataforma Vigatana.

I com ens ho fem per governar amb minoria? Doncs amb paciència, parlant i escoltant, és a dir: negociant. Fa poc vam aprovar les noves ordenances fiscals per al 2016, ho vam tirar endavant amb les CUP. Uns i altres vam afliuixar i vam perdre alguna cosa, però uns i altres vam guanyar un acord. Pot semblar una mica atípic que CiU i CUP puguin trobar punts en comú en els seus programes, però va passar. I crec que la nostra ciutat n'ha sortit afavorida. D'altra banda, al darrer Ple, els partits d'esquerres més l'Anglada es van posar d'acord i aconseguiren de tirar endavant una moció sobre la remunicipalització d'un gran complex municipal cultural que inclou L'Atlàntida

i l'Escola de Música. N'hem de ser conscients l'Equip de Govern, que això també ens pot anar passant.

I quin paper hi jugo jo, un representant de Reagrupament, en tot aquest embolic? Doncs intento actuar amb coherència amb els principis bàsics del nostre partit: independència, democràcia i treball. I no és gens fàcil. Quant a la independència, no em costa gaire, ja que els 9 membres de la coalició CiU i Rcat som independentistes. El company del PSC està pel dret a decidir i s'ha compromès a no entorpir gens ni mica en el procés. Tampoc oblidem que 9 membres de l'oposició són de "la ceba". Treball (democràcia la deixo per a l'últim): la feina la miro de fer ben feta. Informo als companys de Reagrupament periòdicament en assemblees informatives i escolto la seva opinió. En temes concrets de la regidoria, costa poc posar-nos d'acord: tots volem millorar el medi ambient.

Democràcia: aquí ho tinc una mica més pelut. A algun membre de CDC l'envolten aspectes no massa transparents, arrossegueu antics afers típics de la manera de fer en l'antiga política que remolcava costums poc elegants però, crec, sense mala fe. I què he de fer jo? Doncs escoltar i esperar com es reacciona. He escoltat les explicacions dels protagonistes i ara espero veure com ho gestionen. Cal que aquests episodis serveixin per a alguna cosa. Que tots nosaltres hàgim après la lliçó. I que en aquesta nova legislatura tot sigui molt més transparent i democràtic. Que hom marqui una línia ben clara entre la política d'ahir i la d'avui, que serveixi per a esvaire cap mena de dubte i que, qui la trepitgi, tingui ben clar a quines conseqüències s'haurà d'enfrontar.

Josep Ramon Soldevila

Els nostres

Després d'haver escrit uns quants articles a «La Veu», permeteu-me que el d'avui tingui un to una mica més personal. Quan encara no havia sentit el cuc de la política, o potser sí, però les meves circumstàncies personals m'impedièren dedicar-m'hi, sentia allò de... «Hi ha enemics, enemics ferotges i companys de partit». Em costava d'entendre, però a base de «viure i veure» ara ho tinc clar. És veritat. Les insídies, la crítica constant i tòxica, l'intent d'afeblir el líder, les mentides, les mitges veritats, les enveges, les ambicions soterrades, les traïcions, poden carregar-se el projecte més engrescador, les intencions més sublimes i l'objectiu més preuat.

Aquesta reflexió em podria portar a parlar dels partits, però prefereixo extrapolar-la al país. Les passades eleccions van deixar un resultat excel·lent per a l'independentisme. Setanta dos diputats del Parlament de Catalunya partidaris de la independència. Majoria absoluta. Una arrencada espectacular. No era la DUI, però la solemne declaració del Parlament de Catalunya, presidit per la Carme Forcadell feia preveure que, aquesta vegada sí, anàvem «per feina». La situació va obligar el govern de Madrid a moure fitxa, això sí, en la mateixa direcció de sempre, lleis, amenaces, inhabilitacions, articles de la Constitució, manifestacions cada vegada més contundents, mai polítiques, sempre punitives.

Però la felicitat no va durar

gaire. Els deu diputats de les CUP, aquells que, en teoria, alguns havien votat per assegurar que el procés no tingués marxa enrere, «els nostres» vaja, van començar a posar sobre la taula qüestions morfològiques: el què, el qui, i el com. Bé, és veritat que molts són de lletres, m'he mirat els currículums, però tal vegada s'haurien hagut de posar sobre la taula el números, em refereixo al nombre de vots. Perquè la democràcia, aquesta imperfecta democràcia que tenim, es basa en això: en el vots que tenen cadascuna de les formacions. I Catalunya som tots, és veritat, però ara parlem del govern que s'ha de formar a Catalunya que ha de ser proporcional a la confiança que ha tingut cada grup per part dels electors. Es va cedir en començar a pactar el què i el com, es va fer una declaració aplaudida

per molts però no pas per tots els que havien votat una opció independentista... I, quan es va arribar al «qui» els representants de les CUP van exigir el cap (políticament parlant) del president en funcions, el senyor Mas. L'Artur Mas, no. Ho havien dit a tort i a dret durant la campanya electoral i els produïa mal rotllo perquè els recorda la corrupció. Ja ho haguessin pogut dir el primer dia de les negociacions, oi?

Per dues vegades consecutives van votar NO a proclamar el senyor Artur Mas com a president de la Generalitat. No el volen. No hi ha res a dir. Ells i elles no el volen, però resulta que un milió sis-centes mil persones vam votar Junts pel Sí convençuts que el senyor Mas era el «nostre» candidat a la presidència. Oi que era això?. O no era això?. Ara quan sento parlar dels «tacticismes» de Convergència no sé si m'he passat alguna pantalla... per dir-ho en llenguatge modern. La situació ha arribat a un punt que fa mal. Fa mal a la gent de bona fe que no entén res, fa mal al procés perquè afeblir la figura del president és afeblir-nos a tots nosaltres, es fer el joc al govern de Madrid, que es frega les mans... Carregar-se el líder no surt de franc i quant més temps passa més incerteses, més desercions. Acabem això d'una vegada. Noves eleccions i a veure què passa...

Teresa Casals

La Catalunya àcrata

Després de la moguda setmana d'investidura, en la qual el president Mas no ha pogut obtenir la majoria suficient per renovar el seu mandat, molts ulls s'han girat cap a la CUP intentant entendre el perquè de tot plegat.

L'explicació, un cop més, la trobarem en la lectura acurada de la història. Si analitzem les dades de la tercera onada del CEO 2015, descobrim, en un apartat, el posicionament ideològic del votant, apartat que no acostuma a atreure l'atenció del gran públic, que el 100% dels votants que s'autoproclamen anarquistes, han votat a la CUP. Vol dir això que tots els de la CUP són anarquistes? Doncs no, però vol dir que tots els anarquistes que varen votar, ho feren per la CUP.

El moviment anarquista té una gran rellevància en la història de Catalunya. De fet, som un bastió històric del moviment àcrata a Europa. Des dels tumultuosos temps del darrer terç del segle XIX, quan l'anarquisme optava per l'acció directa, com és el cas de la famosa bomba del Liceu, fins al primer quart del segle XX, on el pistolerisme enfrontà els mercenaris armats de la patronal amb els pistolers anarcosindicalistes. Són temps en què l'anarquisme, i sobretot la seva versió sindicalista, l'anarcosindicalisme de la CNT, dominen entre l'obrerisme català.

En aquells moments, el moviment anarquista resta molt allunyat del moviment catalanista que

suposa Valentí Almirall, el Federalisme i posteriorment la Lliga Regionalista d'Enric Prat de la Riba. En aquells moments, als anarquistes, la lluita obrera de classe els preocupava molt més que la qüestió nacional catalana. Després del desastre de la Setmana Tràgica, l'esgotament de l'ús de la violència sembla restar molt dels suports al radicalisme i, per un breu lapse, amb la fórmula de Solidaritat Catalana, la qüestió nacional aplega els catalans i els permeté una aclaparadora victòria electoral.

Poc després, Solidaritat imploniarà i tornarem a la dispersió de moviments polítics. De fet, inclús amb l'arribada de la República, la negativa de l'anarcosindicalisme dificultarà la durabilitat i l'estabilitat d'un govern republicà d'esquerres que hauria garantit les enormes reformes endegades per la II República Espanyola. Només

en el 1936, i després del calamitós govern de la CEDA, l'anarcosindicalisme aposta per sumar i consolidar el front d'esquerres. Després, durant la guerra, i amb la creació de la CNT-FAI, s'inicia un dels períodes més tràgics de l'anarquisme català, que esdevindrà responsable de l'assassinat de milers de ciutadans innocents.

Tot plegat explica les dificultats de Mas amb la CUP, però no són menors que les que tingueren Macià, Prat de la Riba o Companys, a l'hora d'intentar arribar a acords amb l'entorn àcrata. De fet, quan millor han anat les coses per al nacionalisme català ha estat quan ha tingut suficient pes electoral per no haver de dependre de l'anarquisme, que, com queda demostrat, té altres prioritats més internacionalistes.

Així doncs, quan sentim Antonio Baños citant Bakunin o dient que mai investiran Artur Mas perquè forma part de la burgesia catalana, no podem negar que la CUP no deixa de ser molt coherent amb la tradició anarquista catalana. Una altra cosa és si reflexionem cap a on han conduït les estratègies de l'anarquisme català en el darrer segle i mig al moviment i al país; i en aquest cas la resposta és molt senzilla: cap a la derrota total del moviment anarquista, i de retruc cap a la frustració de les aspiracions nacionals de Catalunya.

Jaume Fernández

Sentit d'estat

Diuen que els catalans ens perd l'estètica, que mai som capaços d'unir-nos (només cal veure la nostra economia), que som covards perquè no ens agrada prendre decisions per no haver d'assumir la responsabilitat de les conseqüències, ... en definitiva el que ens volen dir és que no tenim Sentit d'Estat.

Penso que és cert, no en tenim i els motius són diversos, històrics i, fins i tot, justificables. El problema no és per què no en tenim sino per què sembla que siguem incapaços de tenir-ne mai.

La nostra incapacitat, si la mantenim, es pot convertir en atròfia i això seria definitiu per a qualsevol procés d'independència. Acomodar-se en ideologies d'esquerres és un "luxe" que només es poden permetre societats que ja tenen un Estat propi, aquells pobles que avancen amb llibertat són pobles que tenen una gran dosi de liberalisme en les seves essències.

Com sempre, entenem liberalisme com a filosofia de vida: voler llibertat perquè ens sentim segurs de prendre les pròpies decisions, d'assumir les conseqüències de les equivocacions. Quan es fa ús de la llibertat, s'aprèn a equivocar-se i per tant, a allunyar-se dels dogmes maximalistes, a relativitzar les equivocacions i a valorar els encerts.

És això el que ens fa mal aquests dies quan una de les parts és maximalista, dogmàtica i mancada de sentit d'Estat. Són opcions o espectres ideològics sovint disgregats, incapaços de sumar: en tots els períodes

de la història han estat els feréstecs nacionals: república, guerra civil, democràcia, avui dia. Són opcions que no assumiran mai un govern, que no han estat capaces de pactar ni amb els més semblants com l'exmonja Forcadas i l'economista demagog Oliveres.

L'electorat, és a dir, els individus, és el responsable primer i últim: és qui vota lleugerament, sense treballar els criteris, sense treballar la ideologia o sense contrastar argumentaris. La democràcia és això, és que l'electorat assumeixi la responsabilitat.

Els catalans, sovint, pequem de frivolitat: les eleccions en què el President Mas perd pocs vots però 12 diputats és perquè l'electorat independentista, en lloc d'anar de cara a la barraca es va voler entretenir votant a veure qui quedava segon: un cop més la maleïda estètica ens perd.

Després, en aquestes darreres eleccions, el President Mas, el polític i la formació que més ha arriscat, va demanar una treva ideològica per focalitzar-nos en el procés.

Això va ser difícil perquè la nostra estètica havia creat una quasi bicefàlia, però finalment hom va decidir prendre una gran decisió patriòtica menys uns: la CUP.

La nostra mania per l'estètica va ser una ANC i Òmnium sumats a Junts pel Sí, però fent campanya transversal i validant aquells que no havien decidit fer el pas: la CUP. Després de fer una precampanya i una campanya dient que les dues opcions eren iguals a l'hora de votar, potser ara toca que li diguin als que ja ens van fallar un cop, la CUP, si els han enganyat o s'han equivocat.

El procés, malgrat tot, ara està tocat de mort, internacionalment la companyia d'aquestes faccions no ajuden i això no ho podem menystenir. El ridícul de les dues fallides inversions tampoc, han generat dubtes arreu sobre la fortalesa dels resultats. Tocarà treballar molt o rendir-nos.

Ferran Pujol

EL FUTUR ÉS NOSTRE

Som majoria!

De l'autonomia a la independència:

Donem el pas definitiu pel futur del nostre poble.

Per patriotisme i dignitat.

Reagrupa't a www.reagrupament.cat

Reagrupament
Independència i democràcia

Gegants de gel, quan la fi del món esdevé el centre de l'experiència humana

Joan Benesiu, *Gegants de gel*, Periscopi, Barcelona, 2015.

Confesso que vaig començar a llegir *Gegants de gel* perquè havia obtingut el XVI Premi Llibreter 2015. Per triar un llibre, no acostumo a fer cas als premis —incloent el Nobel—, però el Llibreter deu ser un dels pocs sota la capa del cel que acostuma a resultar fiable. Estic molt satisfet d'haver-ho tingut en compte, ja que aquesta novel·la m'ha ofert una lectura molt plaent. És un llibre ambiciós, estimulante, ple d'idees, capaç de simultaniejar diversos registres i gèneres. Es mou entre elements de novel·la psicològica, negra, històrica, de viatges i, fins i tot, filosòfica. Ara bé, cal destacar que tot això ho obté sense que resulti un garbuix, ben al contrari, el llibre fa de molt bon llegir. A més, conté abundants i oportunes referències literàries, filosòfiques, cinematogràfiques, musicals: de Gombrowicz a Truffaut, de W.G. Sebald a Dreyer, de Nietzsche a Leonard Cohen, encara que, de vegades, resulten fins i tot una mica aclaparadores.

L'argument és estructuralment senzill i això contrasta amb la riquesa i diversitat de les històries que conté. Cinc personatges ben diferents coincideixen a la localitat argentina d'Ushuaia en el bar Katowice —un petit local amb un nom excèntric, que correspon a la ciutat polonesa d'origen de la seva propietària. Aquesta localització a la ciutat d'Ushuaia —autèntic racó de món, un dels llocs habitats més australs del planeta— és un aspecte decisiu de l'obra. Els personatges són de procedències molt diverses: un francès, un anglès, un mexicà, un xilè, una polonesa —la propietària del bar— i un valencià —el narrador. Per vèncer la seva solitud, o per la data emblemàtica —som als volts de Nadal—, o bé per la geografia extrema on es troben, o per tot

plegat, decideixen anar-se explicant els motius que els han portat fins aquest indret recòndit. Aquesta narració dins la narració no tan sols és un recurs molt productiu en literatura, sinó també una necessitat consubstancial a la naturalesa humana. L'ésser humà requereix l'explicació o narració d'històries, siguin de ficció o no. Precisament, jo sostinc que “som el que hem llegit” i, lògicament, perquè això sigui possible, abans cal que hi hagi algú que ho escrigui, que ho narri.

Així mateix, l'indret d'Ushuaia afavoreix la reflexió sobre la noció de frontera, de límit, de fi, ja sigui fi del món, fi de la civilització, fi de l'any, fi de certa vida que portaven els personatges fins arribar aquí, etc. L'autor aprofita aquesta circumstància a consciència i, a més, rememora una antiga denominació de la Terra de Foc. Curiosament, aquest territori, durant un temps, fou batejat com a “Illa de Xàtiva” pel xatívi Diego Ramírez de Arellano, el primer que va circumnavegar l'illa l'any 1620. Aquest nom fou bandejat a instàncies de l'infame rei espanyol Felip V, el qual, a més d'incendiar la ciutat —aquesta sí que fou una veritable “terra de foc”—, va voler tornar a castigar la vila que va resistir la seva subjugació. De passada, doncs, el llibre fa un petit exercici de memòria històrica i una curiosa referència-homenatge a l'escriptor socarrat, Toni Cucarella. De fet, la recuperació de la memòria equival

a la derrota de Felip V i com més va més clar queda que, tot i la repressió posterior, el Borbó no va acabar de guanyar la guerra.

Les diverses històries dels personatges estan narrades amb força extensió i una pràctica descripció del marc històric corresponent, que adopta un cert to assagístic: la guerra de les Malvines, la Segona Guerra Mundial a Polònia, les persecucions polítiques de la dictadura xilena de Pinochet o els conflictes derivats del narcotràfic a Mèxic. Algunes de les històries i alguns dels personatges s'acaben encreuant i el lector espera que els encreuaments es produiran amb tots els personatges. Com que això no arriba a passar, la trama es desequilibra una mica i alguns personatges queden isolats, deslligats del conjunt, cosa que s'arrossega fins al final del llibre, que acaba resultant menys rodó de l'esperat. Ara bé, això no és tan important com el fet que les diverses històries narrades a la tertúlia del bar Katowice d'Ushuaia conflueixen a posar de manifest que aquella fi del món, aquell territori extrem, “precisament aquella perifèria era en veritat el centre de l'experiència humana”.

En qualsevol cas, la narració resulta molt amena i les històries dels personatges mateixos o dels seus familiars, situades en diversos llocs del món, fan pensar en algunes de les que apareixen a *Jo confesso*, de Jaume Cabré. Fora d'aquesta petita similitud amb l'obra de Cabré, en la nostra tradició no se m'acuden altres autors i textos amb un enfocament similar. En canvi, alguns dels referents expressats al llibre, sobretot W.G. Sebald, semblen influències clares. De manera semblant a Sebald, una citació del qual encapçala el llibre, Benesiu inclou algunes fotografies, que complementen la narració escrita.

En síntesi, es tracta d'una obra amb una veu molt personal, que eixampla l'orientació de la nostra literatura i que contribueix a fer-la millor.